Monmouthshire Select Committee Minutes

Meeting of Pwyllgor Craffu Pobl held at The Council Chamber, County Hall, Rhadyr, Usk, NP15 1GA with remote attendance on Dydd Llun, 25ain Tachwedd, 2024 at 10.00 am

Councillors Present

County Councillor Jackie Strong, (Vice Chair)

County Councillors: Jan Butler, Christopher Edwards, Penny Jones, Maureen Powell, Sue Riley, and Peter Strong

Also in attendance County Councillors:
Angela Sandles, Cabinet Member for Equalities and Engagement

Officers in Attendance

Hazel Ilett, Rheolwyr Craffu
Robert McGowan, Swyddog Polisi a Chraffu
Ian Saunders, Prif Swyddog Gweithredu, BywydMynwy
Cheryl Haskell, Community Hubs North & Libraries Strategic Lead Manager

APOLOGIES: County Councillors Simon Howarth and Laura Wright

1. **Datganiadau o Fuddiant**

   Datganodd y Cynghorydd Powell a'r Cynghorydd Riley fod ganddynt Fathodynnau Glas. Esboniodd y Cynghorydd Riley mai Caroline Roberts yw ei nyrs. Datganodd y Cynghorydd Butler fod gan ei gŵr fathodyn glas.

2. **Fforwm Agored i'r Cyhoedd.**

   Mynychodd Vanessa Badderley Potter (Cynghorydd Tref a Dirprwy Faer Cas-gwent) y cyfarfod a siarad yn fyr yn ystod y cyfarfod i esbonio fod pobl fregus yn ei chael yn anodd iawn llenwi ffurflen gais y Cynllun Bathodyn Glas ac y gallai ofn peidio cael eu derbyn, yn ogystal â balchder, atal pobl sydd angen y bathodynnau rhag gwneud y cais.

3. **Trafod meini prawf Bathodyn Glas.**

   Rhoddodd Cheryl Haskell gyflwyniad ar y cynllun Bathodyn Glas ac atebodd gwestiynau aelodau gyda Ian Saunders:

   - Diolch i Cheryl a'r tîm am eu gwaith – mae'r adborth gan breswylwyr yn gadarnhaol iawn. Yn ôl arweiniad Llywodraeth Cymru, ni ddylai gymryd mwy na 12 wythnos i asesu cais. A yw hynny'n dal yn wir? Beth sy'n tueddu i fod y prif broblemau sy'n oedi adnewyddu trwydded i'r rhai sy'n gwneud cais? A ydych wedi medru addasu'r broses i wella'r cyfnod cwblhau ar gyfer cymeradwyo neu benderfyniad mewn rhyw ffordd?

   Esboniodd Cheryl mai'r nod yw prosesu ceisiadau cyn gynted ag sydd modd, ond y gall rhai ceisiadau – yn arbennig rhai dewisol – gymryd ychydig yn fwy oherwydd yr angen am dystiolaeth ychwanegol. Mae'r tîm yn fach, gyda dim ond un gweinyddydd Bathodynnau Glas, ond cafodd tri o bobl eraill eu hyfforddi i gynorthwyo. Gall y broses gael ei hoedi os yn aros am dystiolaeth neu asesiad annibynnol.

* Sylwais fod gan wefannau awdurdodau llywodraeth leol wahanol brosesau gwneud cais. Mae rhai yn gwneud cais yn lleol tra bo eraill yn gwneud cais yn uniongyrchol i gynllun cenedlaethol y llywodraeth. Pa un yw'r gorau?

Soniodd Cheryl fod Sir Fynwy yn defnyddio'r gwasanaeth digidol ar-lein fel yr opsiwn diofyn, sydd yn gyflymach oherwydd ei bod yn osgoi mewnbwn â llaw. Esboniodd y cafodd y ffurflen ei hysgrifennu gan yr Adran Trafnidiaeth yn Lloegr ac y gofynnir cwestiynau ychwanegol i ateb meini prawf Llywodraeth Cymru.

* Pa mor gyflym all person ddisgwyl derbyn Bathodyn Glas ar ôl i ffurflen SR1 gael ei llenwi ar gyfer rhywun gyda diagnosis terfynol?

Os oes ganddynt ffurflen SR1, dywedodd Cheryl y gellir rhoi'r cais ar lwybr carlam a'i brosesu yn syth.

* Beth ydyn ni'n ei wneud i gyfarch y gred fod y cynllun Bathodyn Glas yn cael ei gamddefnyddio a sut y gall pobl roi adroddiad os amheuir camdriniaeth?

Esboniodd Cheryl eu bod yn gweithio yn agos gyda gorfodaeth parcio i atal camddefnydd. Gellir ei hysbysu os amheuir fod bathodynnau'n cael eu camddefnyddio a chânt eu trin yn ofalus ac yn gyfrinachol. Maent hefyd yn dibynnu ar dechnolegau sydd wedi ymwreiddio mewn bathodynnau i helpu gorfodwyr parcio i adnabod bathodynnau ffug.

* Gofynnodd Caroline Roberts, Cynrychiolydd Hosbis Dewi Sant, pam fod Sir Fynwy angen y ffurflen SR1 ei hun ar gyfer llwybr carlam y ceisiadau am Fathodyn Glas, tra bo cynghorau eraill yn derbyn datganiad nyrs y cafodd ffurflen SR1 ei llenwi.

* Gofynnodd aelod os oes cysondeb yn y broses gais am Fathodyn Glas rhwng Sir Fynwy ac awdurdodau lleol eraill yn ardal Gwent?

Esboniodd Cheryl fod Sir Fynwy yn dilyn Canllawiau'r Cynllun Bathodyn Glas yng Nghymru, sydd angen y ffurflen SR1 i gefnogi'r cais. Cydnabu'r consyrn a dywedodd y byddai'n ystyried ar yr arfer hwn, yn ymgynghori gyda chydweithwyr a hefyd Lywodraeth Cymru i ofyn iddynt egluro ac efallai ddiwygio'r gweithdrefnau i sicrhau dull gweithredu cyson.

* Os caiff rhywun ddiagnosis o salwch terfynol ond y disgwylir iddynt fyw am fwy na blwyddyn, a ddylent wneud cais am Fathodyn Glas llwybr carlam i ddechrau ac yna gais dewisol am y cyfnod dilynol?

Os yw disgwyliad oes person yn debyg o fod am fwy na blwyddyn, dywedodd Cheryl y dylent wneud cais dan y rheolau dewisol o'r dechrau. Yn y ffordd honno byddent yn cael bathodyn am dair blynedd, gan ddileu pryder ailwneud cais ar ôl un flwyddyn.

* Gofynnodd aelod sut y caiff ei weithredu, gan roi enghraifft o neuadd y sir a'r ffaith y gall rhywun fod angen mynediad dros dro i leoedd i'r anabl.

Cadarnhawyd y dylid trafod hyn yn y Pwyllgor Gwasanaethau Democrataidd.

* Esboniodd Darren Williams, Cynrychiolydd Cyngor Ar Boeth, nad yw cleientiaid weithiau'n deall meini prawf cyn gwneud cais felly caiff llawer o geisiadau aflwyddiannus eu cyflwyno.

- A oes gennym unrhyw ddata ar gam-drin posibl o'r cynllun? Beth yw'r prif resymau am gam-drin y cynllun, a yw'n achos o bobl yn cael bathodynnau na ddylent eu cael neu achos o fathodynnau sydd wedi darfod?

Gweithredu: Cheryl i wirio os oes unrhyw ddata am Sir Fynwy.

- Cyfeiriwyd at hyd yr amser cyn dyfarnu bathodyn glas, a chlywodd aelodau y cyflwynwyd deiseb i'r Senedd am ddiagnoses gydol oes a bathodynnau a ddyfarnwyd am oes.

Gweithredu: Mae'r Pwyllgor yn gofyn i'r Aelod Cabinet wneud ymholiadau pellach am ganlyniad y ddeiseb i'r Senedd.

Crynodeb y Cadeirydd:

- Cadarnhaodd yr Is-gadeirydd y byddai'r Pwyllgor yn gofyn i'r Aelod Cabinet gysylltu â Llywodraeth Cymru am y ffurflen lwfans gweini a'r angen i'w symleiddio.

- Gofynnodd i Cheryl wneud ymholiadau pellach gyda chydweithwyr ar draws Gwent a Llywodraeth Cymru am y ffurflen SR1.

- Byddai'r Pwyllgor hefyd yn gofyn i'r Aelod Cabinet drafod y problemau parcio yn Neuadd y Sir a'r pwynt a godwyd am anableddau dros dro posibl mewn cyfarfod o Gwasanaethau Democrataidd yn y dyfodol.

4. **Blaenraglen Gwaith a Rhestri Camau Gweithredu y Pwyllgor Craffu Pobl.**

   Nodwyd.

5. **Cynllunydd y Cabinet a'r Cyngor.**

   Nodwyd.

6. **Cadarnhau'r cofnodion canlynol:**

   - 7a Pwyllgor Craffu Pobl – 17 Gorffennaf 2024
   - 7b Pwyllgor Craffu Pobl – 23 Gorffennaf 2024
   - 7c Cyfarfod Arbennig o'r Pwyllgor Craffu Pobl – 19 Medi 2024

   Cytunwyd y cynigion, a gynigiwyd gan y Cynghorydd Powell ac eiliwyd gan y Cynghorydd Strong.

7. **Cyfarfod Nesaf: Dydd Mawrth 21 Ionawr 2025 am 10.00am.**

   Dydd Mawrth 21 Ionawr 2025 am 10.00am.

The meeting ended at **11.36 am**